

նոսա Բարին ի գերիս, զի զարգարեացին նմա զեղջիւ: Բարեւուն եւ Ասորեստան որ են զբացիք մեր մատուռք խաղաղին եւ ինն գերեցին զգտերս Սիոնի, զի ամբարըշտեցան: Եթէ ի հեռոյ չ. . . . (1) գերեցին, քանի՜ եւս գերեցն զմեզ ի մատոյս: Սաստեա՛ Միքին(2) ի գտերս քո, զի ոչ սաստեաց Սիոնի ի գտերս իւր: Ազտինայք քո ահա լիտի են, ազատ կանայք քո չեն ծանունք: Կոյսք քո. . . . ք(3) են, զգ[խտք] քո [լիտիք են], զգեստ հանդերձից նոցա [լիւր]ք. . . . ն. . . . լիտի. . . . որք երթան ի հարսանիս. . . . ճ. . . . գ. . . . իր[բեւ]. . . . անս. . . . հ. . . . մինչ չէին եկեալ յաշակերտութիւն: Իրբեւ աշակերտեցան, զարգարեցան: Իրբեւ ըզգատտացան. . . . ն կոյսք. . . . տացեալք արգելեալք. . . . ան յայրատութիւն. . . . եւ հրապարակս. . . . կա. . . . ընդ ձեռամբ հաւր. . . . ահ[իւ] [իւ] [ւ] զուշութեամբ, յառաջագոյն ընդրե[լ] զեկեղեցի ընդ մաւր: Եւ զվարդապետս մոխանակ հարց: . . . ս երեսաց ս. . . . եւ ոչ կացին ի սմին ուխտի: [Ե]լին յեկեղեցոյն]. . . . —

Մանորարկն.— Աստէն, ի կատարածի իջին (թղ. 385բ) զաղարեցուցանէ գրիչն զբովանգակ զբուածն:—

Հրապարակեաց Ֆ. Յ. Մ.

Վ Ե Ր Զ

(1) Բառս եղծեալ է եւ անընթեռնի:
 (2) Իմա՛ ՄԾՐԻՆ:
 (3) Թերեւս ընթեռնի ձգիբեմ.— Աստի ըսկեալ մինչեւ ի կատարած ճառիս գրութիւնն ուրեք ուրեք քերեալ եւ եղծեալ է: Քարտք թուեցաւ ինձ, որչափ ինչ ճնար էր, ի կարծ դատելով, լնուլ ըզթերին ընագրին:

ՍԻՈՆԻ ԱՌՍԱՔԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պ. Ե. Ե. Պուէնոս Այրէսէն կը հարցնէ:
 «Հայ Առաք. Եկեղեցին կ'արտօնէ՞ կաճանց որպէսզի եկեղեցիին մէջ պատարագի ասեմ երգեցողութեան մասնակցին. եւ օրինորդներ շաղիկ հագնին, դպրութեան կամ սարկաւազութեան պատօնը կատարեն»:

Վերի սողերուն մէջ կան մէկէ աւելի հարցումներ, որոնց միասմի կը պատասխանենք ստորև:

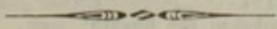
1.— Հայ Առաք. Եկեղեցին ոչ միայն կ'արտօնէ, այլ և կը հրահանգէ, որ ժողովորդը, այլ և կին առանց խտրութեան, մասնակցի ինչպէս ժամերգութեան նոյնպէս և Ս. Պատարագի երգեցողութեան, պատշաճօրէն և երկրէզածութեամբ ձայնակցելով զպրաց դասին, բայց ոչ՝ մեներգողին, սարկաւազներուն և մանաւանդ պատարագիչին:

2.— Հայ Եկեղեցոյ հին սովորութեան համաձայն միայն արական սեռէ անհատներ շաղիկ կը հաղնէին: Բայց նոր ժամանակներու մէջ օրիորդներ ալ սկսան շաղիկ հաղնել և, այսպէս ըսելով, հրամանաւ դպրութեան պաշտօն կատարել: Այս նորութեան մասին Հայ Եկեղեցոյ կողմէ որեւէ կանոն չէ սահմանուած դեռ: Եկեղեցոյ որդեգրած կանոնին համաձայն, սկզբունքով, դպրութեան պաշտօն կատարողները պէտք է որ դպրութեան աստիճանները առած ըլլան: Այդ աստիճանները կը վերաբերին, սակայն, անշուշտ արական սեռէ զպրներու միայն: Պէտք է ըսել նաեւ որ այսօր հայ եկեղեցիներու մէջ շատեր դպրութիւն կ'ընեն առանց աստիճան առած ըլլալու: Ասիկա կանոնազանցութիւն մըն է:

3.— Ոչ միայն օրիորդները, այլ և պարոնները, եկեղեցոյ մէջ սարկաւազութեան պաշտօն չեն կրնար կատարել որքան ատեն որ չունին սարկաւազութեան աստիճանը: Բուն սարկաւազութիւնը ներկայիս գրեթէ լոկ վանքերու մէջ մնացած է: Շատ մը քաղաքներու մէջ կը գտնուին ուրարակիրներ, որոնք կը կատարեն սարկաւազներու պաշտօնին մէկ մասը, այս-

ինքն, Աւետարան կարդալ, խնկարկել, ետլն, բայց չեն կրնար վերաբերում ընել: Սովորութիւն չկայ որ օրինորդներ կատարեն սարկաւազի յատուկ յիշեալ պաշտօնները: Կայ բացառիկ պարագայ մը: Կանոնաց վանքերու՝ կուսաստաններու մէջ, ուր Ս. Պատարագի սպասարողները ամբողջ իրական սեւէ են, կը գտնուին նաև ձեռնադրուած սարկաւազուհիներ, որոնք կրնան իրենց եկեղեցիին մէջ կատարել սարկաւազի վերաբերեալ բոլոր պաշտօնները:

Ն. Վ. Պ.

Ս. ՅԱԿՈՒԻ ՆԵՐՍԷՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԵՒ ԺՈՂՈՎԱԿԱՆ

Մարտ 20 — Ապրիլ 25, հինգ եօթնեակներու ընթացքին եօթը անգամներ զուժարուեցաւ Ս. Աթոռոյ **Տճօրէն կարճուրդը**, եւ զրադեցաւ վանական, զըստոցական, տեսչական, ժողովրդական եւ մասալարարական գործոց վերաբերեալ տնօրինութիւններով, իսկ իրրեւ կրօն. Աստան հինգ անգամ զրադեցաւ ամուսնական, ժառանգական եւ կտակային գործերով:

● Մարտ 22 ի զԷ. օրը, ի դիմաց Ս. Պատրիարք Զօր Տ. Նորայր եւ Տ. Սիոն վարդապետներ ներկայ գտնուեցան Ե. Ք. Ը-ի զուժարման, որ տեղի ունեցաւ նոյն ընկերութեան ակումբին մէջ:

● Մարտ 24 ի եԶ. օրը, Ս. Պատրիարք Զօր այցելեցին Լարուրբաի ամբրիկեան Լամալարանի ուսուցիչ եւ մատենադարանագետ հայագէտ **Քրօճ. Պիլք** եւ Տիկին Նիւ:

● Մարտ 25 ի ուր. օրը, Ս. Պատրիարք Զօր այցելեց հանգ. ազգ. գործիչ Մ. Բորթուզալեանի որդին զատուոր **Վահան Յ. Բարուզալեան** եւ իր Տիկինը:

● Մարտ 26 ի շարաթ օրը, եզրկատսի **Վ. Ե. Զուլաք քաղաւարի ձնեղեան ասրեղարձին առթիւ**, Ս. Պատրիարք Զայրը, ընկերակցութեամբ Թարգման Տ. Պարզեւ վարդապետի եւ զիւսնապետ Պ. Նուրեանի, շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ եզրկատսական Լիւպատսոսարանը:

● Նոյն օրը, կէս օրէ վերջ, Ս. Պատրիարք Զօր այցելեց Պարեհատին իսլամաց կրօնապետ **Մեծ Միւճրին**, ընկերակցութեամբ երկու կրօնաօրնբու:

● Մարտ 28 ի ըԶ. օրը, Ս. Պատրիարք Զօր այցելեց Լ. Բ. Ընդճ. Միութեան շրջանային քննիչ **Պ. Միւ. Ալմշահեան**:

● Մարտ 29 ին զԷ. օրը, Ս. Պատրիարք Զայրը, ընկերակցութեամբ Տ. Մեսրոպ եւ Տ. Մկրտիչ Սըր-

բազաններու եւ Տ. Դէորդ, Տ. Մուշեղ, Տ. Դաւիթ եւ Տ. Պարզեւ վարդապետներու, գատկական շնորհաւորութեան այցելութիւն տուաւ Լատին Պատրիարքարանին եւ Յրանչիական Միաբանութեան Մեծաւորին, եւ երկու տեղերն ալ ընդունուեցաւ մեծաբանըներով: Իսկ պատր. փոխանորդ Տ. Մկրտիչ Սըրբազան յետոյ, ընկերակցութեամբ Տ. Մուշեղ եւ Տ. Պարզեւ վարդապետներու, այցելեց անկիւրան եպիսկոպոսարանին, Սիոնի գերման կաթոլիկներու ննջումն Ս. Կուսի վանքի միաբանութեան, Լայ կաթոլիկներու եւ Յոյն կաթոլիկներու վանքերը:

● Մարտ 30 ի զԷ. օրը, Ս. Պատրիարք Զօր այցելեց Դպտիններ Տ. **Քասիլիոս Սպո.**, իր եզրկատսի վերադարձին առթիւ, եզրկատսի իրենց **Ամեհ. Տ. Յովհաննէս Պատրիարքին** եղբայրական ողջոյնները բերելով: Տ. Բասիլիոս Սըրբազան այս առթիւ Ն. Ամենապատուութեան ընծայ էր բերած փրզակէ ասայ մը:

● Ապրիլ 1 ուր. օրը, Ս. Պատրիարք Զօր այցելեց **Վսեմ. Տիկին Ամեհ Պուրոս Ղայի** փառա, եզրկատսէն. Ն. Ամենապատուութիւնը պատուով ընդունեց հայրենատէր Տիկինը, ընկերակցութեամբ Տ. Մեսրոպ եւ Տ. Մկրտիչ Սըրբազաններու եւ զիւսնապետ Պ. Նուրեանի:

● Ապրիլ 8 ի ուր. օրը Ս. Պատրիարք Զօր այցելեց եզրկատսի եւ Սուտանի անկիւրան եպս. **Դեռ. Տ. Կուրն**, ընկերակցութեամբ երուսաղէմի անկիւրան փոխանորդին եւ կանոնիկոս Լ. Պրիմէնի: Ընդունելութեան, որ եղաւ շատ սիրալիր, ներկայ գտնուեցան Տ. Մեսրոպ եւ Տ. Մկրտիչ Սըրբազաններ եւ Տ. Մուշեղ, Տ. Տրդատ, Տ. Դաւիթ եւ Տ. Պարզեւ վարդապետներ: Տ. Կուրն Սըրբազան այս առթիւ զոճացուցիչ տեղեկութիւններ հաղորդեց մասնաւորապէս Սուտանի Լայ գաղութին մասին:

● Նոյն օրը, կէս օրէ վերջ, Սըրբազան Պատրիարքը փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Գեր. Կուրն Սըրբազանի, Անկիւրան եպիսկոպոսարանին մէջ, ընկերակցութեամբ Տ. Կիւրեղ եւ Տ. Պարզեւ վարդապետներու:

● Ապրիլ 11 ի ըԶ. օրը, Ս. Պատրիարք Զայրը, ընկերակցութեամբ Տ. Կիւրեղ վարդապետի, ներկայ գտնուեցաւ Պաղեստինի Արդարութեան Վսեմ. Նախարարի տարեկան Քէլասեղանին, որուն ներկայ էին Վսեմ. Բարձր Գովիսէրը, բոլոր Լիւպատսոսները եւ հոգեւոր պետերը եւայլն:

● Ապրիլ 12 ի զԷ. օրը, Ս. Պատրիարք Զայրը, Լուսարարապետ Տ. Մեսրոպ Սըրբազան, կալ. տեսուչ Տ. Դէորդ վրդ. ի եւ զիւսնապետ Պ. Նուրեանի գեաց **Մեխիմ**, պաշտօնապէս ընդունելու համար այն գետինը, զոր կառավարութիւնը, ուրիշ պատրիարքարաններու հետ մեզ եւս արամադրած էր **Յարդանեան** արհիւ վրայ, մերժաւոր ապագայի մը մէջ հոն շինելու համար հայկական սրբավայր մը:

● Ապրիլ 16 ի ըԶ. օրը, **Գուրգան Պայրամի** տօնին առթիւ, Ս. Պատրիարք Զայրը շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Պարեհատին իսլամներու Մեծ-Միւճրիին, ընկերակցութեամբ Տ. Մկրտիչ Սըրբազանի եւ Տ. Դաւիթ եւ Տ. Պարզեւ վարդապետներու: Իսկ Տ. Մկրտիչ Սըրբազան եւ Տ. Պարզեւ վրդ.